

Nr 62

Utlåtande i anledning av Kungl. Maj:ts i statsverkspropositionen gjorda framställningar om anslag för budgetåret 1964/65 till frivilligt folkbildningsarbete, ungdomsverksamhet m. m. jämte i ämnet väckta motioner.

(2:a avd.)

DRIFTBUDGETEN

Åttonde huvudtiteln

Allmänna kultur- och bildningsändamål

Frivilligt folkbildningsarbete, ungdomsverksamhet m. m.

1:o) **Bidrag till folkbibliotek.** I enlighet med Kungl. Maj:ts i propositionen nr 1 (bilaga 10, punkt 66, s. 117 och 118 av bilagt utdrag av statsrådsprotokollet över ecklesiastikärenden för den 3 januari 1964) framställda förslag, vilket innebär en anslagshöjning med 872 000 kr., hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Bidrag till folkbibliotek* för budgetåret 1964/65 anvisa ett förslagsanslag av 8 483 000 kr.

2:o) **Bidrag till föreläsningsverksamhet m. m.** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 67, s. 119), vilket innebär en anslagsminskning med 40 000 kr., hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Bidrag till föreläsningsverksamhet m. m.* för budgetåret 1964/65 anvisa ett anslag av 2 060 000 kr.

3:o) **Bidrag till studiecirkelverksamhet.** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 68, s. 120 och 121), vilket innebär en anslagshöjning med 4 700 000 kr., hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Bidrag till studiecirkelverksamhet* för budgetåret 1964/65 anvisa ett förslagsanslag av 21 000 000 kr.

4:o) **Bidrag till studieförbund.** Kungl. Maj:t har (punkt 69, s. 121 och 122) föreslagit riksdagen att till *Bidrag till studieförbund* för budgetåret 1964/65 anvisa ett anslag av 5 300 000 kr.

I detta sammanhang har utskottet till behandling förehaft två likalydande motioner, väckta den ena inom första kammaren av herr *Hilding* (I: 483) och den andra inom andra kammaren av herr *Jönsson* i Ingemarsgården (II: 590), i vilka hemställts att riksdagen måtte vid behandlingen av åttonde huvudtiteln under rubriken Bidrag till studieförbund anvisa 5 300 000 kr. med den avvikelser i förhållande till departementschefens förslag, att 3 300 000 kr. skall avse organisationskostnader och 2 000 000 kr. pedagogisk verksamhet.

Beträffande motiveringen för det motionsvis framställda yrkandet får utskottet hänvisa till motionen II: 590.

Kungl. Maj:ts förslag innebär en anslagshöjning med 800 000 kr., vilket belopp enligt departementschefen förutsättes bli tillfört den pedagogiska verksamheten.

Utskottet tillstyrker bifall till Kungl. Maj:ts förslag under förevarande punkt.

Utskottet vidhåller alltjämt den uppfattning, åt vilken utskottet gav uttryck förra året vid sin behandling av Kungl. Maj:ts förslag till anslag för motsvarande ändamål för innevarande budgetår (utlåtande 1963: 74, s. 11 och 12), nämligen att stödet till studieförbunden i enlighet med departementschefens förslag för den närmaste treårsperioden främst borde inriktas på den pedagogiska verksamheten. Såväl skolöverstyrelsen som departementschefen har förordat, att anslagsökningen för budgetåret 1964/65 i sin helhet bör tillföras den pedagogiska verksamheten. Utskottet är av samma mening och avstyrker därför bifall till yrkandet i motionerna I: 483 och II: 590 att en del av den föreslagna ökningen skall avse anslagsmedlen till studieförbundens organisationskostnader.

Utskottet hemställer alltså,

I. att motionerna I: 483 och II: 590 icke må bifallas av riksdagen;

II. att riksdagen må till *Bidrag till studieförbund* för budgetåret 1964/65 anvisa ett anslag av 5 300 000 kr.

5:o) **Bidrag till speciella folkbildningsåtgärder.** Kungl. Maj:t har (punkt 70, s. 122—125) föreslagit riksdagen att till *Bidrag till speciella folkbildningsåtgärder* för budgetåret 1964/65 anvisa ett reservationsanslag av 202 000 kr.

I detta sammanhang har utskottet till behandling förehaft två likalydande motioner, väckta den ena inom första kammaren av herrar *Lundström* och *Boman* (I: 328) och den andra inom andra kammaren av herr *Jönsson* i Ingemarsgården *m. fl.* (II: 318), i vilka hemställts att riksdagen måtte besluta att som *Bidrag till speciella folkbildningsåtgärder* anvisa ytterligare 100 000 kr., avsedda att reserveras för trafiknykterhetsarbete.

Beträffande motiveringen för det motionsvis framställda yrkandet får utskottet hänvisa till motionen II: 318.

Kungl. Maj:ts förslag innebär en anslagshöjning av 100 000 kr., vilket belopp avses skola anvisas såsom en särskild anslagspost att användas för kompetenskurser av den art musikledarutredningen föreslagit i sitt betänkande rörande utbildning av lärare och handledare för det fria och frivilliga musikbildningsarbetet (SOU 1962: 51).

Utskottet vill erinra om att det på riksstaten finnes uppfört ett särskilt anslag, benämnt Bidrag till nykterhetsorganisationer m. m. Utskottet finner det icke rationellt att härutöver under förevarande anslag anvisa särskilda medel, avsedda att reserveras för trafiknykterhetsarbete inom sådana organisationer. Utskottet avstyrker därför bifall till motionerna I: 328 och II: 318.

Under återopande av vad sålunda anförts hemställer utskottet, som tillstyrker bifall till Kungl. Maj:ts förslag,

att riksdagen må, med bifall till Kungl. Maj:ts förslag samt med avslag å motionerna I: 328 och II: 318, till *Bidrag till speciella folkbildningsåtgärder* för budgetåret 1964/65 anvisa ett reservationsanslag av 202 000 kr.

6:o) **Bidrag till verksamheten vid hemgårdar.** Kungl. Maj:t har (punkt 71, s. 125) föreslagit riksdagen att till detta ändamål för budgetåret 1964/65 anvisa samma anslagsbelopp som för innevarande budgetår eller 300 000 kr.

I detta sammanhang har utskottet till behandling förehåft två likalydande motioner, väckta den ena inom första kammaren av herr *Arvidson m. fl.* (I: 65) och den andra inom andra kammaren av herr *Hedin m. fl.* (II: 82), i vilka hemställts, såvitt nu är i fråga, att riksdagen måtte besluta att anslaget Bidrag till verksamheten vid hemgårdar för budgetåret 1964/65 utökas med 140 000 kr. till 440 000 kr.

Beträffande motiveringen för det motionsvis framförda yrkandet hänvisar utskottet till motionen II: 82.

Utskottet. Enligt utskottets uppfattning talar i och för sig goda skäl för ett ökat statligt bidrag till hemgårdsverksamheten. Utskottet är likväl icke berett att, såsom förordats i motionerna I: 65 och II: 82, nu föreslå någon höjning av detta bidragsanslag, särskilt som utskottet icke delar motionärernas uppfattning att detta bör ske på bekostnad av den av Kungl. Maj:t föreslagna medelsanvisningen under anslaget till bidrag till ungdomens fritidsverksamhet. Utskottet, som alltså avstyrker bifall till förutnämnda motioner, förväntar emellertid att Kungl. Maj:t vid sin budgetprövning till ett kommande år skall finna det möjligt att föreslå en uppräknig av detta anslag.

Utskottet tillstyrker bifall till Kungl. Maj:ts förslag och hemställer alltså,

att riksdagen må, med bifall till Kungl. Maj:ts förslag samt med avslag å motionerna I: 65 och II: 82, såvitt nu är i fråga, till *Bidrag till verksamheten vid hemgårdar* för budgetåret 1964/65 anvisa ett anslag av 300 000 kr.

7:o) **Utbildning av ungdomsledare.** Kungl. Maj:t har (punkt 72, s. 126—129) föreslagit riksdagen att till detta ändamål för budgetåret 1964/65 anvisa ett reservationsanslag av 2 500 000 kr.

I detta sammanhang har utskottet till behandling förehått

dels två likalydande motioner, väckta den ena inom första kammaren av herr *Risberg m. fl.* (I: 160) och den andra inom andra kammaren av herr *Turesson m. fl.* (II: 209), i vilka hemställts att riksdagen måtte A. besluta att statsbidrag icke skall utgå för utbildning av ungdomsledare för politiska organisationer; B. till Utbildning av ungdomsledare för budgetåret 1964/65 anvisa ett reservationsanslag av 2 297 000 kr.;

dels två likalydande motioner, väckta den ena inom första kammaren av fru *Olsson* och herr *Svanström* (I: 496) och den andra inom andra kammaren av herr *Boo m. fl.* (II: 571), i vilka hemställts att riksdagen måtte till Utbildning av ungdomsledare för budgetåret 1964/65 anvisa ett reservationsanslag av 2 700 000 kr.;

dels ock en inom andra kammaren av herrar *Westberg* och *Källstad* väckt motion (II: 85), vari hemställts att riksdagen måtte, med bifall till 1962 års ungdomsutrednings förslag, till Utbildning av ungdomsledare för budgetåret 1964/65 anvisa ett med 200 000 kr. förhöjt reservationsanslag av 2 700 000 kr.

Beträffande motiveringarna för de motionsvis framförda yrkandena får utskottet hänvisa till motionerna II: 209, II: 571 och II: 85.

Kungl. Maj:ts förslag innebär en anslagshöjning med 800 000 kr.

Departementschefen förutsätter att av anslagshöjningen 600 000 kr. skall användas för att bestrida den kostnadsökning, som uppstår till följd av en uppräknings av bidragen per kursdeltagare och av resebidragen, som departementschefen finner böra göras i enlighet med förslag av skolöverstyrelsen. Departementschefen förordar härjämte, i enlighet med förslag av 1962 års ungdomsutredning, att 200 000 kr. anvisas till försöksverksamhet med kvalificerad ledarutbildning.

Departementschefen förordar inte någon anslagshöjning till grundläggande ledarutbildning. *Skolöverstyrelsen* hade föreslagit en utbyggnad av denna utbildning med 50 % och för ändamålet beräknat ett belopp av ytterligare 1 100 000 kr. Under hänvisning till pågående, relativt omfattande undersökningar, av vilka resultaten beräknas föreligga först i början av år 1965, har *1962 års ungdomsutredning* ansett sig inte nu kunna tillstyrka en så långt gående anslagsökning, som den skolöverstyrelsen föreslagit. Utredningen har föreslagit en ökning av 200 000 kr.

Utskottet tillstyrker bifall till Kungl. Maj:ts förslag och har icke något att erinra mot vad departementschefen anfört och förordat.

Då 1962 års ungdomsutredning i början av år 1965 beräknas kunna framlägga resultaten av vissa pågående undersökningar, vilka kan förväntas kunna bilda underlag för en samlad bedömning av medelsbehovet till grundläggande ledarutbildning, synes det utskottet icke lämpligt att nu öka medelsanvisningen till denna utbildning. Utskottet avstyrker därför bifall till motionerna I: 496 och II: 571 samt II: 85 om sådan ytterligare medelsanvisning.

Yrkandet i motionerna I: 160 och II: 209 om sådana ändrade grunder för bidrag till utbildning av ungdomsledare, att bidrag icke vidare skulle utgå för dylik utbildning för politiska organisationer, kan utskottet inte biträda. En sådan diskvalifikation av en viktig gren av ungdomsledarutbildningen synes utskottet oberättigad. Utskottet får därför bestämt avstyrka bifall till ifrågasvarande motioner.

Utskottet hemställer,

I. att motionerna I: 160 och II: 209, i vad de avser ändring av statsbidragsbestämmelserna för ungdomsledarkurser, icke må bifallas av riksdagen;

II. att riksdagen må, med bifall till Kungl. Maj:ts förslag samt med avslag å motionerna I: 160 och II: 209, såvitt nu är i fråga, ävensom I: 496 och II: 571 samt II: 85, till *Utbildning av ungdomsledare* för budgetåret 1964/65 anvisa ett reservationsanslag av 2 500 000 kr.

8:o) **Bidrag till ungdomens fritidsverksamhet.** Kungl. Maj:t har (punkt 73, s. 130 och 131) föreslagit riksdagen att till detta ändamål för budgetåret 1964/65 anvisa ett förslagsanslag av 7 000 000 kr.

I detta sammanhang har riksdagen till behandling förehaft

dels två likalydande motioner, väckta den ena inom första kammaren av herr *Arvidson m. fl.* (I: 65) och den andra inom andra kammaren av herr *Hedin m. fl.* (II: 82), i vilka hemställts, såvitt nu är i fråga, att riksdagen måtte besluta att I. beträffande **Bidrag till ungdomens fritidsverksamhet** ändra grunderna för statsbidrag till kostnader för handledning och materiel så, att maximalt 4 kr. 40 öre per medlem kan utgå; II. till **Bidrag till ungdomens fritidsverksamhet** för budgetåret 1964/65 anvisa ett förslagsanslag av 6 860 000 kr.;

dels två likalydande motioner, väckta den ena inom första kammaren av herr *Billman* (I: 148) och den andra inom andra kammaren av herr *Broberg m. fl.* (II: 194), i vilka hemställts att riksdagen måtte vid behandlingen av anslaget till **Bidrag till ungdomens fritidsverksamhet** besluta dels att statsbidrag för fritidsgrupp må utgå utan särskild redovisning av kostnader för handledning och materiel, dels att den nedre åldersgränsen för medlem i fritidsgrupp sänkes från 12 till 10 år;

dels två likalydande motioner, väckta den ena inom första kammaren av fru *Olsson* och herr *Nils-Eric Gustafsson* (I: 278) och den andra inom andra kammaren av herrar *Boo* och *Larsson* i *Borrby* (II: 313), i vilka hemställts att riksdagen måtte 1. i skrivelse till Kungl. Maj:t anhålla a) att nedre åldersgränsen för deltagande i statsbidragsberättigad fritidsgrupp må sänkas från 12 till 10 år; b) att nu gällande bidrag till fritidsgruppverksamhet må höjas från 2 till 4 kr. per deltagare, såvitt gäller kostnad för lokal eller därmed jämförlig utgift, samt från högst 4: 50 till högst 6 kr. per deltagare, såvitt gäller kostnader för handledning och materiel; c) att av anslaget 75 000 kr. må tagas i anspråk för pedagogisk forsknings- och försöksverksamhet i enlighet med vad i motionerna anförts samt 2. till Bidrag till ungdomens fritidsverksamhet för budgetåret 1964/65 anvisa ett förslagsanslag av 10 500 000 kr.;

dels ock en motion, väckt inom första kammaren av herr *Lars Larsson* (I: 488), i vilken hemställts att riksdagen måtte besluta att bidraget till fritidsgrupper skall utgå för deltagare som fyllt 10 men ej 25 år samt att anslaget Bidrag till ungdomens fritidsverksamhet för budgetåret 1964/65 upptages till 7 400 000 kr.

Beträffande motiveringarna för de motionsvis framställda yrkandena får utskottet hänvisa till motionerna II: 82, II: 194, II: 313 och I: 488.

Kungl. Maj:ts förslag innebär en höjning av anslaget med 800 000 kr. med hänsyn till en förutsebar ytterligare expansion av verksamheten under nästa budgetår.

Departementschefen har icke biträtt förslag av *skolöverstyrelsen* om höjning av bidraget för bestridande av kostnad för lokal eller därmed jämförlig utgift från 2 till 4 kr. per deltagare samt höjning av det belopp, som maximalt kan utgå för kostnaderna för handledning och materiel från 4 kr. 50 öre till 6 kr. per deltagare, innebärande ungefärligen ett återförande av bidragets realvärde till 1954 års nivå. Av överstyrelsen framförda förslag om sänkning av minimiåldern för deltagare i fritidsgrupp från 12 till 10 år samt om medel för pedagogisk försöksverksamhet och för undersökningar rörande fritidsgruppverksamheten har icke heller fått departementschefens stöd. Ett bifall till överstyrelsens här redovisade förslag hade sammanlagt inneburit en kostnadsökning av 3 500 000 kr.

Utskottet. Under hänvisning till vad utskottet anfört i det föregående, p. 6, avstyrker utskottet bifall till motionerna I: 65 och II: 82 i vad de berör förevarande anslag.

Förslaget i motionerna I: 148 och II: 194 om att statsbidrag för fritidsgrupp i fortsättningen borde få utgå utan att bidraget förknippades med redovisningskyldighet för kostnaderna för handledning och materiel — något som påkallade ändring av gällande statsbidragsbestämmelser — torde enligt utskottets mening i första hand böra prövas i vidare sammanhang av skolöverstyrelsen. Ifrågvärande motioner bör därför icke föranleda någon riksdagens åtgärd.

Utskottet, som icke heller i övrigt ansett sig böra förorda någon ändring i gällande grunder för bidrag till ungdomens fritidsverksamhet, avstyrker bifall till en ytterligare höjning av anslaget utöver den Kungl. Maj:t för nästa budgetår föreslagit. Utskottet biträder alltså Kungl. Maj:ts förslag och har icke funnit sig böra tillstyrka bifall till motionerna I: 148 och II: 194, såvitt nu är i fråga, I: 278 och II: 313 samt I: 488.

Utskottet hemställer,

I. att motionerna I: 65 och II: 82, i vad de avser ändring av statsbidragsbestämmelserna, icke må bifallas av riksdagen;

II. att motionerna I: 148 och II: 194, i vad de avser ändring av statsbidragsbestämmelserna avseende handledning och materiel, icke må föranleda någon riksdagens åtgärd;

III. att motionerna I: 148 och II: 194, I: 278 och II: 313 samt I: 488, samtliga motioner i vad de avser åldersgräns för deltagare i fritidsgrupper, icke må bifallas av riksdagen;

IV. att motionerna I: 278 och II: 313, i vad de avser ändring av statsbidragsbestämmelserna, icke må bifallas av riksdagen;

V. att motionerna I: 278 och II: 313, i vad de avser medel för pedagogisk försöksverksamhet och vissa undersökningar, icke må bifallas av riksdagen;

VI. att riksdagen må, med bifall till Kungl. Maj:ts förslag ävensom med avslag å motionerna I: 65 och II: 82, I: 278 och II: 313 samt I: 488, samtliga motioner såvitt nu är i fråga, till *Bidrag till ungdomens fritidsverksamhet* för budgetåret 1964/65 anvisa ett förslagsanslag av 7 000 000 kr.

9:o) **Bidrag till ungdomsorganisationernas centrala verksamhet.** Kungl. Maj:t har (punkt 74, s. 131—155) föreslagit riksdagen att till detta ändamål för budgetåret 1964/65 anvisa ett anslag av 2 961 000 kr.

I detta sammanhang har utskottet till behandling förehåft

dels två likalydande motioner, väckta den ena inom första kammaren av herrar *Källqvist* och *Hilding* (I: 7) och den andra inom andra kammaren av herr *Larsson* i Umeå (II: 12), i vilka hemställts, såvitt nu är i fråga, att riksdagen måtte 1. besluta att bevilja Sveriges elevers centralorganisation (SECO) bidrag enligt de grunder som föreslagits av 1962 års ungdomsutredning, således dels med samordnat grundbidrag och instruktörsbidrag, dels med rörligt bidrag, på så sätt att grundbidrag och instruktörsbidrag utgår med sammanlagt 40 000 kr. och rörligt bidrag med 15 000 kr. under budgetåret 1964/65; 2. till *Bidrag till ungdomsorganisationernas centrala verksamhet* för budgetåret 1964/65 anvisa ett i förhållande till Kungl. Maj:ts förslag med 55 000 kr. förhöjt anslag av 3 016 000 kr.;

dels två likalydande motioner, väckta den ena inom första kammaren av herr *Bengt Gustavsson m. fl.* (I: 270) och den andra inom andra kammaren av fru *Gärde Widemar m. fl.* (II: 317), i vilka hemställts, såvitt nu är i fråga, att riksdagen måtte 1. besluta att bevilja SECO ett anslag på 115 000 kr. för budgetåret 1964/65 för i motionen skisserad verksamhet; 2. till Bidrag till ungdomsorganisationernas centrala verksamhet för budgetåret 1964/65 anvisa ett i förhållande till Kungl. Maj:ts förslag med 115 000 kr. förhöjt anslag av 3 076 000 kr.;

dels två likalydande motioner, väckta den ena inom första kammaren av herrar *Hilding* och *Per-Olof Hanson* (I: 399) och den andra inom andra kammaren av herr *Jönsson* i *Ingemarsgården m. fl.* (II: 429), i vilka hemställts att riksdagen måtte besluta att grundbidrag till ungdomsorganisationernas centrala verksamhet skall utgå med 25 000 kr. samt som bidrag till ungdomsorganisationernas centrala verksamhet för budgetåret 1964/65 anvisa ett anslag av 3 166 000 kr.;

dels två likalydande motioner, väckta den ena inom första kammaren av herrar *Åkerlund* och *Sveningsson* (I: 411) och den andra inom andra kammaren av herr *Magnusson* i *Borås m. fl.* (II: 487), i vilka hemställts att riksdagen måtte avslå Kungl. Maj:ts förslag om Bidrag till ungdomsorganisationernas centrala verksamhet för budgetåret 1964/65 samt med bibehållande av tidigare gällande bidragsgrunder för bidrag till instruktionsverksamhet inom ungdomsorganisationer anvisa ett anslag av 689 000 kr. för budgetåret 1964/65;

dels en inom andra kammaren av herrar *Ståhl* och *Wedén* väckt motion (II: 490), vari hemställts att riksdagen vid behandlingen av förevarande anslag måtte besluta a) att beloppet 2 961 000 kr. måtte utgå oavkortat och enligt föreslagna grunder, dock att grundbidraget bör fastställas till 25 000 kr., varvid Kungl. Maj:t må ändra reglerna för de rörliga bidragen så att det totala anslagsbeloppet förblir oförändrat, b) att bidragen i den mån de avser politiska ungdomsorganisationer såsom hittills må administreras och utbetalas via anslutet studieförbund och avse endast sådan verksamhet inom de politiska ungdomsorganisationerna som enligt nuvarande grunder kan komma i fråga för bidrag, c) att det härigenom frigjorda beloppet skall enligt bestämmelser som må utfärdas av Kungl. Maj:t förstärka anslagen till studieförbunden;

dels ock en inom andra kammaren av herr *Lindkvist* väckt motion (II: 596), i vilken hemställts att riksdagen måtte besluta att under anslagsrubriken Bidrag till ungdomsorganisationernas centrala verksamhet anvisa 3 500 000 kr. och att anslaget gives karaktären av förslagsanslag.

Beträffande motiveringarna för de motionsvis framförda yrkandena får utskottet hänvisa till motionerna I: 7, II: 317, II: 429, II: 487, II: 490 och II: 596.

Av statsrådsprotokollet inhämtas bl. a. följande.

1962 års ungdomsutredning har den 5 november 1963 avlämnat betänkande I angående stöd åt ungdomsorganisationernas centrala verksamhet.

Utredningen framhåller om sitt arbete, att den redan i det inledande skedet av sina överväganden kunde konstatera att ungdomsorganisationerna brottades

med stora ekonomiska bekymmer bl. a. genom att det nu utgående statliga stödet på grund av penningvärdesförändring och standardutveckling förlorat åtskilligt av sitt ursprungsvärde. Utredningen ansåg det därför nödvändigt att redan för budgetåret 1964/65, innan vissa pågående undersökningar avslutats, framlägga förslag om ökat statligt stöd åt ungdomsorganisationerna i första hand på områden, som ej eller endast i ringa utsträckning berörs av undersökningarna. Ungdomsorganisationernas centrala verksamhet utgör ett sådant område och förslag framlägges därför i betänkandet om vidgad bidragsgivning härtill. I sitt fortsatta arbete kommer utredningen i första hand att ingående studera fritidsgruppverksamheten och ledarutbildningen.

Utredningen har uppmärksammat att bidrag till ungdomsverksamhet utgår över flera olika huvudtitlar, vilket enligt utredningen innebär ganska betydande olägenheter främst i fråga om möjligheterna att överblicka bidragsgivningen. Utredningen avser därför att söka sammanföra samtliga anslag till ungdomsverksamhet under en huvudtitel.

Utredningen föreslår att målsättningen för det statliga stödet till ungdomsorganisationerna vidgas till att omfatta organisationernas hela verksamhet och att det inte såsom nu begränsas till enbart gemensamma ungdomsfrämjande åtgärder för att förebygga missanpassning, kriminalitet och alkoholmissbruk.

Vad härefter angår frågan om vilka organisationer som i princip bör komma i åtnjutande av statsstöd erinrar utredningen om att den starkt betonat ungdomsorganisationernas uppgift att fostra medlemmarna för demokratiska ideal och arbetsformer. Konsekvenserna härav måste bli att statsbidrag endast kan utgå till ungdomssammanslutningar med en organisation uppbyggd enligt demokratiska principer, och som klart tar ställning för demokratin och mot samhällssystem, där för demokratin fundamentala förutsättningar saknas.

De politiska ungdomsorganisationerna, vilka nu får statligt stöd via sina studieförbund, skall enligt utredningen icke behandlas på annat sätt än andra ungdomsorganisationer.

Utredningen föreslår att stöd åt instruktörsverksamhet ersättes av bidrag till instruktörer och central verksamhet inom ungdomsorganisationerna, i fortsättningen kallat organisationsbidrag. Bidraget föreslås indelat i tre skilda bidragsposter, nämligen grundbidrag, instruktörsbidrag och rörligt bidrag. Grundbidraget föreslås utgå med 25 000 kr. till varje organisation; instruktörsbidraget med 20 000 kr. till varje instruktör, varvid antalet instruktörer tills vidare beräknas i förhållande till antalet medlemmar i åldern 12—25 år; det rörliga bidraget med ett belopp, beräknat i förhållande till antalet lokalavdelningar inom respektive organisation.

Organisationsbidraget föreslås anvisat i form av obetecknat anslag, varvid instruktörsbidraget och det rörliga bidraget fördelas proportionsvis mellan organisationerna.

Utredningen föreslår att ungdomsorganisation i fortsättningen för att kunna erhålla bidrag till ungdomsverksamhet skall ha minst 3 000 medlemmar i åldern

12—25 år. Med begreppet lokalavdelning bör förstås avdelning, som under verksamhetsåret till sin huvudorganisation redovisat minst 25 genomförda sammankomster och arrangemang av olika slag. Som medlem bör räknas dels person, som under verksamhetsåret varit registrerad som medlem i organisationen, dels deltagare i av organisationen bedriven öppen verksamhet. Hit bör räknas studie-cirkel- och fritidsgruppverksamhet samt annan aktiv fritidssysselsättning med viss kontinuitet. Däremot bör icke medräknas deltagare i tillfälliga arrangemang.

Departementschefen anser med hänsyn till den stora betydelse som ungdomsorganisationerna har för ungdomens samhällsfostran och personlighetsutveckling i likhet med ungdomsutredningen, att det statliga stödet till denna verksamhet snarast möjligt bör förbättras.

Departementschefen delar helt utredningens uppfattning att tiden nu är mogen för att målsättningen för samhällets stöd till ungdomsorganisationerna vidgas till att omfatta såväl deras samhällsfostrande och idéinriktade verksamhet som deras allmänt ungdomsfrämjande arbete.

Departementschefen delar också utredningens uppfattning att de politiska ungdomsorganisationerna skall erhålla bidrag direkt ur anslaget och icke via vederbörande studieförbund.

Vidare finner *departementschefen* den bidragskonstruktion som utredningen förordat och som bl. a. innebär att bidragsförutsättningarna för organisationer, vilka inte tidigare erhållit statligt stöd, prövas av statsmakterna i samband med budgetbehandlingen, vara den mest tillfredsställande. *Departementschefen* ansluter sig sålunda i princip till den föreslagna bidragskonstruktionen. De av utredningen föreslagna bidragsbeloppen anses i och för sig väl avvägda. Grundbidraget föreslås dock för nästa budgetår bära utgå med 20 000 kr. per bidragsberättigad organisation.

Departementschefen föreslår ytterligare bl. a. att bidrag till ungdomsverksamheten inom Riksförbundet Sveriges lottakårer i enlighet med ungdomsutredningens förslag endast skall utgå under fjärde huvudtiteln. Förbundet erhåller innevarande budgetår bidrag för sin ungdomsverksamhet ur det under åttonde huvudtiteln uppförda anslaget Bidrag till instruktörsverksamhet inom ungdomsorganisationer, vilket anslag med hänsyn till vad som nu föreslagits i fortsättningen icke avses skola uppföras på riksstaten.

Med vissa angivna undantag förordar *departementschefen* i övrigt att de organisationer, som för närvarande har bidrag under åttonde huvudtiteln till ungdomsledarkurser eller instruktörer och som uppfyller de förordade kvalifikationerna, för nästa budgetår skall vara berättigade till bidrag för sin centrala verksamhet.

Utskottet. Det förslag som nu framlagts i statsverkspropositionen om bidrag till ungdomsorganisationernas centrala verksamhet bygger i väsentliga avseenden på de riktlinjer för utformningen av ifrågakvarande bidrag som framlagts i ett

delbetänkande av 1962 års ungdomsutredning. Enligt utskottets mening svarar förslaget i allt väsentligt mot de krav, som i dagens läge kan och bör ställas på ett verksamt stöd till det betydelsefulla arbete som ungdomens egna organisationer bedriver.

Vad beträffar målsättningen för statens stöd till ungdomsorganisationerna — den föreslås av departementschefen utvidgad till att omfatta såväl dessa organisationers samhällsfostrande och idéinriktade verksamhet som deras allmänt ungdomsfrämjande arbete — har departementschefen bl. a. förordat, att de politiska ungdomsorganisationerna skall erhålla statsbidrag för hela sin verksamhet och att de i bidragshänseende skall ges samma ställning som övriga ungdomsorganisationer.

De politiska ungdomsorganisationerna får nu statligt stöd via sina studieförbund i samma omfattning som andra ungdomssammanslutningar.

Departementschefen, som anser att frågan huruvida en organisation bör komma i åtnjutande av statligt stöd eller inte är av principiell natur och att frågan därför inte bör bedömas utifrån administrativa synpunkter, har, som framgått av det föregående, föreslagit, att bidragsförutsättningarna för organisationer, som ej tidigare erhållit statligt stöd, skall prövas av statsmakterna i samband med budgetbehandlingen.

I motionen II: 490 har påyrkats att bidragen till de politiska ungdomsorganisationerna såsom hittills skall administreras och utbetalas via anslutet studieförbund. Vidare förutsattes i motionen att ifrågavarande bidrag skall begränsas till sådan verksamhet inom de politiska ungdomsorganisationerna som enligt nuvarande grunder kan ifrågakomma för bidrag.

Utskottet anser för sin del att det med den vidgade målsättningen för stödet till ungdomsorganisationerna — som utskottet principiellt finner berättigad — saknas anledning att även fortsättningsvis tillämpa andra och mera restriktiva regler för tilldelningen av bidrag från detta anslag till de politiska ungdomsorganisationerna än till andra organisationer. Den lösning av frågan hur bidragsförutsättningarna bör prövas som departementschefen förordar kan utskottet helt ansluta sig till. Utskottet vill emellertid understryka departementschefens uttalande att statsmakterna måste tillse att det statliga stödet inte tilldelas organisationer, vilkas demokratiska inställning allvarligt kan ifrågasättas eller som i annat avseende är mindre lämpliga för ungdomens personliga utveckling. Av vad utskottet sålunda anfört framgår, att utskottet icke ansett sig böra biträda yrkandet, såvitt nu är i fråga, i motionen II: 490. Utskottet finner sig i detta sammanhang böra erinra om att frågan om stödet till de politiska ungdomsorganisationerna också aktualiserats i motionerna I: 411 och II: 487. I motionerna pläderas för att något bidrag till ifrågavarande ungdomsorganisationer över huvud ej skall utgå i fortsättningen. Då motionerna emellertid innehåller huvudförslaget om avslag på Kungl. Maj:ts förslag om bidrag till ungdomsorganisationernas centrala verksamhet och utskottet — som kommer att framgå i det följande — icke anser sig böra följa detta förslag, synes någon särskild

kommentar från riksdagens sida till vad motionärerna åsyftar i fråga om stödet till de politiska ungdomsorganisationerna ej påkallad. Utskottet får i sakfrågan i övrigt hänvisa till den uppfattning som utskottet redovisat i anslutning till motionen II: 490.

Den av departementschefen förordade *b i d r a g s k o n s t r u k t i o n e n* med ett organisationsbidrag uppdelat på tre bidragsposter — grundbidrag, instruktörsbidrag och rörligt bidrag — står i överensstämmelse med utredningens förslag. Mot att det nuvarande instruktörsbidraget avlöses av ett på detta sätt konstruerat organisationsbidrag har utskottet ingen erinran.

Grundbidraget, som av utredningen beräknats efter 25 000 kr. per bidragsberättigad organisation, föreslås av departementschefen för nästa budgetår utgå med 20 000 kr. per organisation. Utskottet, som förutsätter att Kungl. Maj:t så snart de ekonomiska betingelserna härför bedömes föreligga framlägger förslag om en höjning av grundbidraget till i nivå med utredningens förslag, biträder departementschefens förslag och avstyrker alltså bifall till yrkandet i motionerna I: 399 och II: 429 om en ökad medelsanvisning under anslaget, motsvarande ett grundbidrag per bidragsberättigad organisation av 25 000 kr.

I motionen II: 490 har förslag framförts om en omfördelning mellan grundbidrag och rörligt bidrag inom den av Kungl. Maj:t för nästa budgetår föreslagna anslagsramen. Utskottet, som icke funnit några väsentliga skäl tala för en sådan åtgärd, avstyrker bifall till motionen i denna del.

Vad departementschefen förordat med avseende på *k v a l i f i k a t i o n s g r u n d e r* för erhållande av statligt stöd biträder utskottet.

Vidkommande vad departementschefen under »särskilda överväganden» anfört och förordat får utskottet framhålla följande.

Utskottet finner i likhet med departementschefen att Sveriges elevers centralorganisation även i fortsättningen — med hänsyn till dess speciella verksamhetsform och organisatoriska uppbyggnad — bör erhålla bidrag via ett särskilt rikstatsanslag. Utskottet kommer i annat sammanhang att redovisa sitt ställningstagande till Kungl. Maj:ts förslag beträffande detta särskilda bidragsanslag. Av vad utskottet sålunda förordat följer att utskottet icke ansett sig böra biträda förslagen i motionerna I: 7 och II: 12 samt I: 270 och II: 317, i vad motionerna syftar till att bidrag till Sveriges elevers centralorganisation för budgetåret 1964/65 skall utgå från nu förevarande anslag.

I detta sammanhang torde också frågan om bidrag till ungdomsverksamheten inom Riksförbundet Sveriges lottakärer böra upptagas till behandling. Enligt vad som meddelats utskottet har nämligen vid beräkningen av det under fjärde huvudtiteln uppförda anslaget till Lottaorganisationen kostnadsmissig hänsyn ej tagits till departementschefens förslag beträffande nu ifrågavarande anslag, att bidrag till förbundets ungdomsverksamhet i fortsättningen ej skall utgå ur åttonde huvudtiteln. Utskottet föreslår därför, att under budgetåret 1964/65 till Riksförbundet Sveriges lottakärers ungdomsverksamhet får utgå bidrag ur förevarande anslag i enlighet med av departementschefen förordade grunder för

bidrag till ungdomsorganisationernas centrala verksamhet. Anslaget bör med hänsyn härtill uppräknas med 55 000 kr.

Mot vad departementschefen i övrigt anfört och förordat har utskottet ingen erinran.

Av vad utskottet nu förordat följer att på riksstaten bör för nästa budgetår uppföras ett anslag till bidrag till ungdomsorganisationernas centrala verksamhet av 3 016 000 kr. Anslaget torde böra vara obetecknat.

Med hänsyn till vad sålunda upptagits torde dels motionerna I:411 och II:487 om avslag på Kungl. Maj:ts förslag om ett särskilt anslag till bidrag till ungdomsorganisationernas centrala verksamhet och bibehållande av det tidigare anslaget till instruktörsverksamhet inom ungdomsorganisationer, dels motionen II:596 om en ytterligare medelsanvisning utöver vad Kungl. Maj:t för nästa budgetår föreslagit och om att anslaget skall ges förslagsanslags karaktär, böra avslås av riksdagen.

Under återopande av vad sålunda anförts hemställer utskottet,

I. att motionerna I:411 och II:487 icke må bifallas av riksdagen;

II. att motionerna I:7 och II:12 samt I:270 och II:317, i vad de avser bidrag till Sveriges elevs centralorganisation enligt i motionerna närmare angivna grunder, icke må bifallas av riksdagen;

III. att motionerna I:399 och II:429, i vad de avser grundbidragets storlek, icke må bifallas av riksdagen;

IV. att motionen II:490, i vad den avser reglerna för grundbidrag och rörliga bidrag, icke må bifallas av riksdagen;

V. att motionen II:490, i vad den avser grunder för bidrag åt politiska ungdomsorganisationer, icke må bifallas av riksdagen;

VI. att riksdagen må godkänna av departementschefen angivna grunder för bidrag till ungdomsorganisationernas centrala verksamhet, att tillämpas fr. o. m. budgetåret 1964/65;

VII. att riksdagen må besluta att statsbidrag skall budgetåret 1964/65 utgå till Riksförbundet Sveriges lottakårens ungdomsverksamhet i enlighet med av departementschefen förordade grunder för bidrag till ungdomsorganisationernas centrala verksamhet;

VIII. att riksdagen må, i anledning av Kungl. Maj:ts förslag ävensom med avslag å motionerna I:7 och II:12, I:270 och II:317, I:399 och II:429, nämnda motioner såvitt nu är i fråga, samt II:596, till *Bidrag till ungdomsorganisationernas centrala verksamhet* för budgetåret 1964/65 anvisa ett anslag av 3 016 000 kr.

10:o) **Bidrag till Centralförbundet för nykterhetsundervisning.** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 75, s. 155 och 156), vilket innebär en anslagshöjning med 30 000 kr., hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Bidrag till Centralförbundet för nykterhetsundervisning* för budgetåret 1964/65 anvisa ett reservationsanslag av 1 030 000 kr.

11:o) **Bidrag till nykterhetsorganisationer m. m.** Kungl. Maj:t har (punkt 76, s. 156—159) föreslagit riksdagen att till detta ändamål för budgetåret 1964/65 anvisa ett reservationsanslag av 1 980 000 kr., vilket innebär en anslagshöjning med 107 000 kr.

I detta sammanhang har utskottet till behandling förehaft

dels två likalydande motioner, väckta den ena inom första kammaren av herr *Erik Olsson m. fl.* (I: 106) och den andra inom andra kammaren av herr *Alemyr m. fl.* (II: 124), i vilka hemställts att riksdagen måtte i enlighet med vad skolöverstyrelsen föreslagit anvisa 36 000 kr. till SLN:s instruktör;

dels ock två likalydande motioner, väckta den ena inom första kammaren av herrar *Eric Carlsson* och *Jonasson* (I: 480) och den andra inom andra kammaren av herr *Magnusson* i Nennesholm *m. fl.* (II: 598), i vilka hemställts att riksdagen måtte vid sin behandling av **Bidrag till nykterhetsorganisationer m. m.** anvisa ett reservationsanslag av 2 500 000 kr. enligt de grunder som anförts i motionerna.

Beträffande motiveringarna för de motionsvis framförda yrkandena hänvisar utskottet till motionerna II: 124 och I: 480.

Den förordade anslagshöjningen hänför sig till posten **Bidrag till instruktörer för upplysning i alkoholfrågan.** Dessa bidrag föreslås ökade i samma omfattning som föreslagits beträffande bidragen till ungdomsinstruktörer under anslaget **Bidrag till ungdomsorganisationernas centrala verksamhet.** För de två instruktörerna vid Sveriges ungdoms helykterhetsförbund (SSUH) och instruktören hos Sveriges lärares nykterhetsförbund (SLN) skall avlöningsbidrag enligt departementschefens förslag utgå med samma belopp som bidragsunderlaget, vilket innebär 5 000 kr. mer än för övriga instruktörer. *Skolöverstyrelsen* hade föreslagit att statsbidrag till instruktören vid SLN skulle utgå med belopp motsvarande lönen i den löneklass, som låge tre klasser över den, som instruktören eljest tillhör, dock högst 36 500 kr. Instruktören hos SLN borde enligt överstyrelsens mening nämligen vara lärare och om man ville erhålla en kvalificerad kraft, måste enligt överstyrelsen lönen sättas högre än vad som motsvarade innehavd löneklass.

Utskottet tillstyrker bifall till Kungl. Maj:ts förslag under förevarande punkt. Förslaget i motionerna I: 106 och II: 124 om en ytterligare höjning av bidraget

till SLN:s instruktör utöver den som förordats av departementschefen anser utskottet sig icke böra biträda. Det synes nämligen utskottet icke påkallat att för SLN:s instruktör uppställa speciellt krav på lärarkompetens, vilket hävdats i nämnda motioner och legat till grund för däri gjorda kostnadsberäkningar.

I motionerna I: 480 och II: 598 föreslås en höjning av anslaget med, i förhållande till Kungl. Maj:ts förslag, 520 000 kr., av vilket belopp största delen föreslås gå till Nykterhetsfrämjande verksamhet för barn och ungdom. Enligt den mening som hävdas i motionerna borde andra ungdomsorganisationer än nykterhetsorganisationerna ha större relativ del av anslaget, då dessa organisationer nått en stor grupp människor, som nykterhetsorganisationerna inte finge kontakt med. Då ett väsentligt förhöjt bidrag i enlighet med Kungl. Maj:ts av utskottet i det föregående biträdda förslag för budgetåret 1964/65 föreslås utgå till ungdomsorganisationerna ur anslaget Bidrag till ungdomsorganisationernas centrala verksamhet, synes det utskottet icke erforderligt att härutöver under detta anslag anvisa ytterligare medel till dessa organisationer. Utskottet avstyrker alltså bifall till motionerna i fråga i nu berört hänseende. Icke heller har utskottet funnit sig böra biträda förslaget i samma motioner om en ytterligare medelsanvisning av 100 000 kr. till bidrag till instruktörer för upplysning i alkoholfrågan.

Under återopande av vad sålunda anförts hemställer utskottet,

I. att motionerna I: 106 och II: 124, i vad de avser förmånligare bidragsgrund för avlönande av SLN:s instruktör, icke må bifallas av riksdagen;

II. att motionerna I: 480 och II: 598, i vad de avser vissa ungdomsorganisationers nykterhetsfrämjande verksamhet för barn och ungdom m. m., icke må bifallas av riksdagen;

III. att riksdagen må, med bifall till Kungl. Maj:ts förslag ävensom med avslag å motionerna I: 106 och II: 124 samt I: 480 och II: 598, samtliga motioner såvitt nu är i fråga, till *Bidrag till nykterhetsorganisationer m. m.* för budgetåret 1964/65 anvisa ett reservationsanslag av 1 980 000 kr.

12:o) **Bidrag till Svenska nykterhetsfrämjandet.** Kungl. Maj:t har (punkt 77, s. 160) föreslagit riksdagen att till detta ändamål för budgetåret 1964/65 anvisa ett anslag av 15 000 kr. eller samma anslagsbelopp som för innevarande budgetår.

I detta sammanhang har utskottet till behandling förehaft en inom andra kammaren av herr *von Friesen m. fl.* väckt motion (II: 131), vari hemställts att riksdagen måtte besluta att i enlighet med skolöverstyrelsens förslag anslaget till Svenska nykterhetsfrämjandet höjes med 25 000 kr., därav med 5 000 kr. för ökade organisationskostnader och med 20 000 kr. för bidrag till kostnaden för anställning av en konsulent för upplysning i alkoholfrågan.

Beträffande motiveringen för det motionsvis framförda yrkandet torde få hänvisas till motionen.

Utskottet tillstyrker bifall till Kungl. Maj:ts förslag om oförändrad medelsanvisning för nästa budgetår till Svenska nykterhetsfrämjandet och har alltså funnit sig icke böra biträda det i motionen II: 131 framförda förslaget. Utskottet anser sig böra vitsorda betydelsen av nykterhetsfrämjandets arbete. Det synes utskottet dock närmast böra ankomma på de till nykterhetsfrämjandet anslutna riksorganisationerna att bidra med de ytterligare medel som må finnas erforderliga för främjandets upplysningsverksamhet m. m.

Utskottet hemställer

att riksdagen må, med bifall till Kungl. Maj:ts förslag och med avslag å motionen II: 131, till *Bidrag till Svenska nykterhetsfrämjandet* för budgetåret 1964/65 anvisa ett anslag av 15 000 kr.

13:o) **Bidrag till framställning av blindskrifter och talböcker för blinda.** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 78, s. 160 och 161), vilket innebär en anslagshöjning med 100 000 kr., hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Bidrag till framställning av blindskrifter och talböcker för blinda* för budgetåret 1964/65 anvisa ett reservationsanslag av 537 000 kr.

14:o) **Bidrag till kulturell verksamhet bland döva.** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 79, s. 161), vilket innebär anvisande av samma anslagsbelopp som för innevarande budgetår, hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Bidrag till kulturell verksamhet bland döva* för budgetåret 1964/65 anvisa ett anslag av 13 000 kr.

Stockholm den 21 april 1964

På statsutskottets vägnar:

ERNST V. STAXÄNG

Vid förestående ärendes slutbehandling inom utskottet har närvarit

från första kammaren: herrar Einar Persson, Ivar Johansson, Bergman, Virgin, Fritz Persson, fru Wallentheim, herrar Söderberg, Mårtensson, Edström, Bertil Petersson, Bengt Gustavsson, Källqvist, fröken Ljungberg, herrar Thors-ten Larsson och Widén; samt

från andra kammaren: herrar Staxäng, Petterson i Degerfors, Gustafsson i Stockholm, Ståhl, Karlsson i Olofström, Svensson i Stenkyrka, Blidfors, Almgren, herr Mellqvist, fröken Olsson, herrar Arvidson, Gustafsson i Skellefteå, fröken Karlsson, herrar Andersson i Knäred och Nelander.

Reservationer

1) vid *punkten 7* (Utbildning av ungdomsledare)

a) av herrar *Ivar Johansson, Edström, Thorsten Larsson, Widén, Svensson* i Stenkyrka, *Gustafsson* i Skellefteå, *Andersson* i Knäred och *Nelander*, vilka ansett

dels att det avsnitt i utskottets yttrande, som på s. 4 börjar med »Utskottet tillstyrker» och på s. 5 slutar med »ytterligare medelsanvisning», bort ersättas med text av följande lydelse:

»Utskottet får med anledning av Kungl. Maj:ts förslag samt föreliggande motioner anföra följande.

I motionerna I:496 och II:571 samt II:85 har yrkats att det av departementschefen förordade beloppet till utbildning av ungdomsledare, 2 500 000 kr., skall ökas med ytterligare 200 000 kr. Motionärerna erinrar om att skolöverstyrelsen redovisat, att ungdomsorganisationerna med utgångspunkt från nu gällande grunder anmält ett medelsbehov för budgetåret 1964/65 om drygt 5,1 milj. kr., vilket belopp är mer än tre gånger så stort som det anslag som utgår för innevarande budgetår. Enligt motionärerna bör höjningen av anslaget inte enbart täcka förbättringen av bidragsgrunderna utan också ge möjlighet till en viss ökning av kursverksamheten. Yrkandet i motionerna i fråga om medelsanvisningen sammanfaller med det belopp som föreslagits av 1962 års ungdomsutredning. Utskottet ansluter sig till de synpunkter som sålunda framförts och biträder därför förevarande motionsyrkanden.»

dels ock att utskottets hemställan under II. bort ha följande lydelse:

»II. att riksdagen må, i anledning av Kungl. Maj:ts förslag ävensom med bifall till motionerna I:496 och II:571 samt II:85 och med avslag å motionerna I:160 och II:209, sistnämnda båda motioner såvitt nu är i fråga, till *Utbildning av ungdomsledare* för budgetåret 1964/65 anvisa ett reservationsanslag av 2 700 000 kr.»

b) av herr *Virgin*, fröken *Ljungberg*, herr *Staxäng* och fröken *Karlsson*, vilka ansett

dels att det stycke i utskottets yttrande på s. 5, som börjar med »Yrkandet i» och slutar med »ifrågavarande motioner», bort ha följande lydelse:

»Utskottet delar helt den uppfattning som kommer till uttryck i motionerna I:160 och II:209, nämligen att utbildningen av ungdomsledare inom de politiska organisationerna av principiella skäl icke bör stödjas via statsmedel. Utskottet tillstyrker därför bifall till motionerna I:160 och II:209 om att ifrågavarande statsstöd fr. o. m. budgetåret 1964/65 icke längre skall utgå. I enlighet med vad som påyrkats i motionerna bör nu ifrågavarande anslag för nästa budgetår upp-

föras med ett 203 000 kr. lägre belopp än vad Kungl. Maj:t föreslagit för samma budgetår.»

dels att utskottets hemställan under I. bort ha följande lydelse:

»I. att riksdagen må, med bifall till motionerna I: 160 och II: 209, såvitt nu är i fråga, besluta att statsbidrag icke skall utgå för utbildning av ungdomsledare för politiska organisationer;»

dels ock att utskottets hemställan under II. — under förutsättning av bifall till yrkandet beträffande I. — bort ha följande lydelse:

»II. att riksdagen må, i anledning av Kungl. Maj:ts förslag och med bifall till motionerna I: 160 och II: 209, såvitt nu är i fråga, ävensom med avslag å motionerna I: 496 och II: 571 samt II: 85, till *Utbildning av ungdomsledare* för budgetåret 1964/65 anvisa ett reservationsanslag av 2 297 000 kr.»

2) vid *punkten 8* (Bidrag till ungdomens fritidsverksamhet)

a) av herr *Thorsten Larsson*

b) av herr *Nelander*.

3) vid *punkten 9* (Bidrag till ungdomsorganisationernas centrala verksamhet)

a) av herrar *Virgin*, *Edström*, fröken *Ljungberg*, herrar *Staxäng* och *Ståhl* samt fröken *Karlsson*, vilka ansett

dels att det stycke i utskottets yttrande, som på s. 11 börjar med »Utskottet anser» och på s. 12 slutar med »motionen II: 490», bort ersättas med text av följande lydelse:

»Utskottet finner det för sin del ytterst betänkligt att den vidgade målsättningen för stödet åt ungdomsorganisationernas centrala verksamhet — ehuru i och för sig befogad — enligt departementschefens förslag även skall kunna innefatta en subventionering av partipolitisk agitation och propaganda via de politiska ungdomsorganisationerna. Departementschefen har enligt utskottets mening underskattat de risker ett dylikt utökat statsstöd för med sig, kontrollerat som det skulle bli icke av opolitiska instanser utan av samhällsorgan, som med hänsyn till sina funktioner måste komma att anlägga politiska bedömningsgrunder vid urvalet av de bidragsberättigade. En bedömning av huruvida en politisk ungdomsorganisation har ett 'demokratiskt sinnelag' eller inte kan i dag te sig jämförelsevis ofarlig. Det kan emellertid inte uteslutas att bedömningsgrunden i framtiden kanske skulle kunna få en helt annan karaktär och uttolkning. En statsdirigerad propagandaverksamhet via de politiska ungdomsorganisationerna kan således komma att bli en realitet. Detta måste uppenbarligen förhindras.

Utskottet hyser i och för sig så starka principiella betänkligheter mot ett statligt stöd till de politiska ungdomsorganisationerna att utskottet övervägt att förorda, att sådant stöd i fortsättningen alls icke skall utgå. Argumenteringen i motionerna I: 411 och II: 487 stödjer en sådan linje. Då utskottet emellertid icke

är berett att biträda förslaget i motionerna om generellt avslag på Kungl. Maj:ts förslag om bidrag till ungdomsorganisationernas centrala verksamhet har utskottet i stället prövat och funnit sig böra godtaga det förslag som framförts i motionen II: 490, nämligen att ifrågavarande bidrag skall avse endast sådan verksamhet inom de politiska ungdomsorganisationerna som enligt nu tillämpade grunder kan komma i fråga för bidrag, alltså en icke direkt politisk verksamhet. Enligt utskottets mening måste det också vara att föredraga framför departementschefens förslag att bidragen såsom nu är fallet administreras och utbetalas via anslutet studieförbund. Utskottet biträder därför även i denna del motionen II: 490.»

dels ock att utskottets hemställan under V. bort ha följande lydelse:

»V. att riksdagen må, med bifall till motionen II: 490, såvitt nu är i fråga, besluta att bidragen i den mån de avser politiska ungdomsorganisationer såsom hittills må administreras och utbetalas via anslutet studieförbund och avse endast sådan verksamhet inom de politiska ungdomsorganisationerna som enligt nuvarande grunder kan komma i fråga för bidrag samt att det härigenom frigjorda beloppet skall enligt bestämmelser som må utfärdas av Kungl. Maj:t förstärka anslagen till studieförbunden;»

- b) av herr *Källqvist*
- c) av herr *Widén*
- d) av fröken *Olsson*
- e) av herr *Nelander*.